תורה אור

לא יזכו כהנים בעורה? ת"ל "עור העולה" מ"מ, "עור העולה" אין לי אלא עור העולה עורות קדשי קדשים מנין? ת"ל א] (עור העולה) "אשר הקריב" יכול שאני מרבה אף קדשים קלים? ת"ל "עולה" מה עולה קדשי קדשים אף כל קדשי קדשים רבי ישמעאל אומר "עור העולה" אין לי אלא ב] העולה, עורות קדשי קדשים מנין? ודין הוא ומה עולה שלא זכו בבשרה זכו בעורה קדשי קדשים שזכו בבשרן אינו דין ג] שזכו בעורן, מזבח יוכיח שזכה בבשר ולא זכה בעור, מה למזבח שכן לא זכה במקצת תאמר בכהנים שזכו במקצת הואיל וזכו במקצת ד] יזכו (בכוליה) רבי אומר כל ה] עצמו לא הוצרכנו אלא לעור העולה בלבד, שבכל מקום ו] העור מהלך אחר הבשר פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין ז] ועורותיהן [נשרפין] עמהן, חטאת ואשם וזבחי שלמי ציבור מתנה לכהן רצו מפשיטין אותן, לא רצו אוכלין אותן ע"ג עורן, קדשים קלים לבעלים רצו מפשיטין אותן רצו אוכלין אותן על גב עורן, אבל עולה נאמר בה °"והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה" יכול לא יהו הכהנים זכאין בעורה ת"ל °"עור העולה אשר הקריב" "לו יהיה" פרט לטבול יום (ומחוסר כיפורים) ואונן שיכול לא יזכו בבשר שהוא לאכילה ח] יזכו בעור שאינו לאכילה ת"ל "לו יהיה" פרט למחוסר כיפורים וטבול יום ואונן

ות"ק נמי תיפוק ליה מדינא? *מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא ורבי ישמעאל *האי "אשר הקריב" מאי עביד ליה? פרט לטבול יום ומחוסר כיפורים ואונן, ותיפוק ליה מ"לו יהיה"? רבי ישמעאל לטעמיה *דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר בעולה "לו יהיה" ונאמר באשם "לו יהיה" מה להלן עצמותיו מותרין אף כאן עצמותיו מותרין, מופני, דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותר, "לו יהיה" קרא יתירא הוא:

מתני' כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם להפשיטן אין עורותיהן לכהנים, לאחר הפשיטן עורותיהן לכהנים, *אמר רבי חנינא סגן הכהנים מימי לא ראיתי עור שיוצא לבית השריפה *אמר רבי עקיבא מדבריו למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאותו הכהנים בעורו ט] וחכמים אומרים אין *לא י] ראינו ראיה אלא יוצא לבית השריפה:

גמ' כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה ואע"ג דאפשטיה לעור קודם זריקה, מני רבי אלעזר ברבי שמעון היא דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו אימא סיפא כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם הפשטן אין עורותיהן לכהנים לאחר הפשטן עורותיהן לכהנים אתאן לרבי דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו, רישא רבי אלעזר ברבי שמעון, סיפא רבי? אמר אביי מדסיפא רבי היא רישא נמי רבי היא ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה רבא אמר מדרישא ר"א ברבי שמעון סיפא נמי ר"א בר"ש מאי קודם הפשט ומאי

לא יזכו בעורה: **אשר הקריב** · כל הקרבנות במשמע: **שזכה בבשר** · (באימורים): **שכן לא זכה במקצת** · עולות שלא הגיע עור למזבח תאמר בכהנים שזכו במקצת בעור העולה: **כל יא] עצמו כו'** · אין לנו להביא ראיה לשאר עורות מעולה שפרט בה הכתוב לבדה מפני שלא הוצרכנו ללמוד על שאר עורות מה תהא עליהן אלא על של עולה בלבד: **ועורותיהן עמהן** · כדכתיב ואת הפר ואת עורו וגו': **רצו מפשיטין יב]** · שהרי לא הצריכו להפשיט ונתנו לכהן כמות שהן כדכתיב כחטאת כאשם תורה אחת וגו': **נאמר בה והפשיט** · והבשר למזבח ועל העור שהזקיקו להפשיט לא אמר מה תהא עליו ולמזבח אינך יכול להביאו יג] *(זה) דבהדיא פרט לך הקטר באברים מופשטין ולא פרט לך העור עמהן: **לו יהיה** · רישיה דקרא "המקריב את עולת איש" ועליה קאי "לו יהיה": **פרט לאונן כו'** · דלא חזי להקרבה: **שיכול לא יזכו בבשר** · כלומר אע"פ שנתמעטו מלחלוק בבשר יד] מלאכול לערב הוצרכו למעטן מן העורות: **שיכול לא יזכו בבשר** · מפני שהוא טו] (ראוי) לאכילה והן אינן ראוים טז] לאכילה (ה) היום: **מדינא** · כי היכי דנפקא ליה לרבי ישמעאל ולמה לי קרא לעורות קדשי קדשים: **אשר הקריב** · דיליף ת"ק מיניה עורות קדשי קדשים מאי עביד ליה: **תיפוק ליה מלו יהיה** · כדנפקא ליה לרבי: **רבי ישמעאל לטעמיה** · דדריש "לו יהיה" לדרשא אחריתי: **קרא יתירא הוא** · דמצי למכתב "עור העולה אשר הקריב לכהן" ולשתוק: **מתני' אין עורותיהן לכהנים** · אלא נשרפים עם עורן: **לא ראיתי עור יוצא יז] לשריפה** · משהופשט הכי מפרש לה בגמרא: **ונמצא טריפה** · ואפילו שפסול זה היה בו קודם הפשט הואיל ולא ניכר עד לאחר הפשט יאותו הכהנים בעורו: **אין לא *ראיתי ראיה** · שמא לא אירע בימיו שימצא טריפה אחר הפשט ואם אירע ושרפוהו הוא לא ראה: **אלא יצא לבית השריפה** · הואיל וקודם הפשט הוה ביה יח]: **גמ'** ה"ג בגמ' כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה ואע"ג דאפשטיה לעור קודם זריקה ול"ג כל שאין לו בבשר דההיא מאי בעיא לענין דם מרצה על העור הא ההיא בכהן טמא קאמר אלא יט] רישיה דהך דלעיל מהך נקט ואותיב (א) הס"ד קתני רישא כל שלא זכה המזבח בבשרה כגון שאירע בו פסול קודם זריקה דלא היה כ] (לה) לבשר שעת היתר למזבח לא זכו הכהנים בעורה ולא פליג בין שהופשט קודם הפסול בין לא הופשט אלמא אע"ג דאפשטיה לעור קודם זריקה ונפסל הבשר ואח"כ זרק קאמר דלא זכו בעורה: **מני ר' אלעזר בר' שמעון היא** · דאמר לקמן (דף קד·) אין הדם מרצה על עור חלוץ בפני עצמו בלא בשר כגון אם נפסל הבשר ואין הדם מרצה עליו אף העור לא יצא מידי מעילה להיות ניתר לכהנים אחר הפשטן: **עורותיהן לכהנים** · ואפילו אירע פסול זה קודם זריקה: **אתאן לרבי** · דפליג עליה דרבי אלעזר לקמן (שם) ואמר הדם מרצה על עור חלוץ בפני עצמו בלא הרצאת בשר: **ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה** · אע"ג דאמר הדם מרצה על העור בפני עצמו היכא דאיתרמי דאיפשט קודם זריקה מודה הוא שאין כא] כהנים רגילין בכך שאסור לשהות הדם כל כך הלכך כב] נמי דקתני כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה טעמא משום דפסול דקודם זריקה קודם הפשט הוא כג] ומיהו היכא דאיתרמי דהפשיטו קודם זריקה ונפסל אחר הפשט אע"פ שלא זכה מזבח בבשר יזכו הכהנים בעורה ומשנתינו דברה בהווה: **קודם שנראו כד] להפשט** · קודם זריקה אין עורותיהן לכהנים ואפי' הופשט ואח"כ נפסל וכל שכן כשהוא עם הבשר דאין דם מרצה על העור בלא בשר: **לאחר שנראו להפשט** · דהיינו לאחר זריקה עורותיהן לכהנים ואפי' עורו עם הבשר כשנפסל כדקאמר רבי אלעזר דכיון שנזרק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנו ועורו לכהנים: **על העור בפני עצמו** · אם הופשט ונפסל הבשר קודם זריקה וזרק הדם הותר העור דקסבר רבי אין עור פסול אלא הנפסל עם הבשר אבל הופשט קודם פסולו אפי' כה] קודם זריקה אתיא זריקה ושריא ליה וכל שכן כו] אחר הפשט ואחר זריקה אבל אם קודם הפשט נפסל ואפילו אחר *זריקה הרי הוא כבשר:

ומודה רבי שאין הפשט קודם זריקה · משמע הכא דלכ"ע היכא דאירע פסול קודם הפשט וקודם זריקה אין הדם מרצה על העור ותימה דבסוף הגוזל קמא (ב"ק דף קי·) כו] אמר גבי נתן אשם ליהויריב וכסף לידעיה דאם קדמו בני יהויריב והקריבו את האשם זכו במה שבידם ופריך למאי חזי אשם פסול הוא אמר רבא לעורו והשתא עורו גופיה הא לא חזי דהיינו קודם הפשט וזריקה דתחלת הבאתו בפסול וי"ל דהתם לאחר שחיטת האשם יכול להביא כסף קודם זריקה קרינא ביה מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו כיון דעדיין כח] לא נכפר הלכך לא חשיב פסול דקודם זריקה ומיהו קשה כיון דאיכא הפסול כט] בידם מה לי קודם זריקה ומה לי לאחר זריקה *וי"ל ל] דהוי כמו שנמצא טריפה בבני מעיים לרבי חנינא סגן הכהנים הואיל ולא הוכר פסולו קודם הפשט לרבי וקודם זריקה לרבי אלעזר מרצה על העור *(הג"ה) וקשה דתניא בתוספתא דפסחים הביא את אשמו קודם גזילו לא יהא אחר ממרס בדמו עד שיביא גזילו אלא תעובר צורתו ותצא לבית השריפה אלמא אין תקנה להביא הגזל לא] קודם *שנשחט ואין לומר היינו מדרבנן לב] הא תניא בסיפא גבי מצורע (*לעיל) (*דף ה) הקדים חטאתו לאשמו לא יהא אחר ממרס בדמו אלא תעובר צורתו ותצא לבית השריפה ומהכא מוכח פ' קמא דמנחות (דף ה·) יש מחוסר זמן לבו ביום ואע"ג דמן התורה פסול צריך עבור צורה כדתניא פרק כיצד צולין (פסחים דף פ"ב) כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתו ופסולו בגופו הוי כמו פיגול וטריפה ונבלה אבל הקדמה לא · ברוך :

עין משפט
נר מצוה

מה א מיי' פ"ה מהל' מעה"ק הלכה יח:

מו ב מיי' שם הל' כ:

מז ג מיי' פ"ג מהלכות בכורות הל' י ופי"ט מהלכות פסה"מ הל' ט:

מח ד מיי' פ"ה מהל' מעה"ק הל' יח:

כ"א וי"ל מידי דהוי כמו צ"ק

כ"א ס"ג ור"ל כיון דיכול להביא הכסף קודם זריקה הוי לא הוכר פסולו

ס"א שמרק

[ליתא בס"י]

[צ"ל פ"ב: וכן ליתא שם לה:]

[לעיל ס.]

[פי' תוס' לקמן קד: ד"ה א"ר עקיבא]

מבנה

"עורות קדשי קדשים מנין" (שייך לכהנים)

דרשות תנאים ללמוד איפה עורות מגיעים לכהנים

נושא

השפעתו של פסול שאירע בקרבן על היתר העור לכהנים

נושא

מסורת הש"ס

כ"א עולה ובאימורי קדשי קדשים צ"ק

ויקרא ז:ח
והכהן המקריב את עולת איש עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה

ס"א דהא בהדיא

רש"ק מ"ז

* נלע"ד דהיה מועיל אם היו מוסיפין המלה "לכהן" שהוא בהמשך הפסוק

[פסחים יח: וש"נ]

ראיתו צ"ק

עדיות פ"ב משנה ב

[כתובות כב.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כל וכו' ואותיב הכא קתני:

רבי:
I רישא: פסול הפשט זריקה
II סיפא: הפשט פסול זריקה

שיטה מקובצת

א] תיבות עור העולה נמחק : ב] אלא עור העולה : ג] דין שיזכו בעורן : ד] במקצת יזכו בכולן : ה] כל עצמנו לא: ו] עור הולך אחר : ז] הן נשרפין ועורותיהן עמהן : ח] לאכילה אבל יזכו : ט] בעורו · עיין ש"ת מהר"ם בנייר סי' ת"ח ובקלף סי' תע"ב: י] לא ראיתי ראיה : יא] כל עצמנו כו' : יב] מפשיטין כו' · שהרי לא הזקיקו להפשיט ונתנן לכהן : יג] להביאו דהא בהדיא פרט לך הקטרה באברים המופשטין ולא פרט לך הכתוב העור עמה : יד] בבשר לאכול : טו] תיבת ראוי נמחק : טז] לאכילה היום : יז] לבית השריפה משהופשט : יח] ביה פסול הס"ד: יט] אלא רישא לו לבשר : כא] שאין הכהנים רגילין : כב] הילכך מתניתין : כג] הוא דסתם זריקה קודם הפשט הוא ומיהו : כד] להפשט דהיינו קודם : כה] אפילו פסולו קודם : כו] וכל שכן אם אירע הפסול ואחר זריקה דהוי עור לכהנים אבל אם קודם: כז] קמא אמרינן : כח] לא כיפר הלכך : כט] הפסול בדם מה לי : ל] וי"ל כגון שנמצא ותיבת דהוי כמו נמחק : לא] הגזל אחר שנשחט ותיבת קודם נמחק